

0/5	درست یا نادرست بودن عبارت های زیر را مشخص کنید . الف) بسیاری از نثر های دوره بیداری به ویژه نثر داستانی به موضوع خرافات می پردازد . ب) در سطح ادبی نثر دوره بیداری ، صنایع ادبی از نثر جدا می شود و نثر در خدمت بیان و خواست و آمال مردم به شکلی پویا ظاهر می گردد .	5
0/5	دو مورد از درون مایه های شاخص « شعر عصر بیداری » را بنویسید .	6
0/5	چرا ادبیات دوره بیداری - به ویژه شعر - زبان محاوره را برگزید ؟	7
1	ب) موسیقی شعر 6 نمره برای بیت زیر کدام وزن « ترجیح » دارد؟ چرا ؟ « دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند از گوشه بامی که پریدیم ، پریدیم » الف) مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن ب) مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستف	8
0/75	برای هر یک از ابیات زیر ، یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید : (همسان یک پایه ای - ناهمسان - همسان دولختی) الف) پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی گوش کشیده است از آن گوش به من نمی کند ب) نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری کز آن جانب که او باشد ، صبا عنبر فشان آید ج) در دام فتاده آهوپی چند محکم شده دست و پای در بند	9
2	بیت : « به حسن وخلق و وفا کس به یار ما نرسد تو را در این سخن انکار کار ما نرسد » الف) تقطیع هجایی کنید . ب) نشانه های هجایی آن را بگذارید . ج) وزن این بیت را بنویسید .	10
1	نمونه های زیر ، به صورتی که بین دو کمانک تقطیع شده اند ، با کدام نوع اختیار شاعری مطابقت دارد ؟ توضیح دهید . الف) نیاز من (U-U-) ب) تو گفתי (---)	11
0/25	کدام یک از کلمات « تک هجایی » زیر ممکن است در صورت اضافه شدن به کلمه دیگری « کوتاه » شود؟ الف) دو ب) سو ج) جو د) مو	12

1	واژه « دلآرام » را یک بار بدون حذف همزه و یک بار با حذف همزه ، تقطیع هجایی کنید .	13
1/5	ج (زیبایی شناسی 6 نمره) آرایه های « مراعات نظیر ، تلمیح و تضمین » را در بیت های زیر مشخص کنید: الف) به تمنای تو در آتش محنت چو خلیل گوییا در چمن و لاله و ریحان بودم ب) درویش بی معرفت نیارآمد تا فقرش به کفر انجامد ؛ « كَادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونَ كُفْرًا » ج) شعاع درد مرا ضرب در عذاب کنید مگر مساحت رنج مرا حساب کنید	14
0/5	در کدام گزینه « دانسته تاریخی » در آرایه « تلمیح » متفاوت است ؟ الف) یوسف به این رها شدن از چاه دل مبند این بار می برند که زندانی ات کنند ب) ای پریشان گوی مسکین پرده دیگر کن پور دستان جان ز چاه نابردار در نخواهد برد ج) عزیز مصر به رغم برادران غیور ز قعر چاه بر آمد به اوج ماه رسید	15
0/5	دو شبکه « مراعات نظیر » را در بیت زیر مشخص کنید. « بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت برآید که ما خاک باشیم و خشت »	16
0/5	در بیت زیر ، آرایه « تضمین » را مشخص کنید ؛ حافظ از شعر کدام شاعر تضمین کرده است ؟ «خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی»	17
0/5	برای هر یک از ابیات زیر ، آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید . الف) چون جواب احمق آمد خامشی این درازی در سخن چون می کشی (تلمیح - حسن تعلیل) ب) من مسلمانم / قبله ام یک گل سرخ / جانمازم چشمه ، مهرم نور / دشت سجاده من (متناقض نما - مراعات نظیر)	18
1	در بیت « اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت / کشیدم ، از تو کشیدم ، شنیدم ، از تو شنیدم » الف) « لف دوم » و « نشر اول » را نشان دهید. ب) نوع « لف و نشر » را بنویسید.	19
1	در کدام یک از بیت های زیر ، آرایه « متناقض نما » دیده می شود ؟ دلیل تشخیص خود را بنویسید. الف) ز کوی یار می آید نسیم باد نوری از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی ب) شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گل نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد	20

0/5	<p>هر یک از آرایه های « تضاد و متناقض نما » برای کدامیک از نمونه های زیر مناسب است؟</p> <p>الف) سخن در میان دو دشمن چنان گوی که اگر دوست گردند، شرم زده نباشی.</p> <p>ب) ما در عصر احتمال به سر میبریم / در عصر شک و شاید / در عصر قاطعیت تردید / عصر جدید / عصری که هیچ اصلی / جز اصل احتمال، یقینی نیست.</p>	21
1	<p>د) نقد و تحلیل نظم و نثر 4 نمره</p> <p>دو ویژگی سطح « فکری » ابیات زیر را بنویسید.</p> <p>« از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند شو بار سفر بند که یاران همه رفتند یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران تنها به قفس ماند و هزاران همه رفتند »</p>	22
2	<p>با توجه به شعر زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید :</p> <p>چون گشته زمین ز جور گردون سرد و سه و خموش و آوند بنواخت ز خشم بر فلک مشت آن مشت تویی تو ای دماوند تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته میسند</p> <p>الف) دو مورد از ویژگی زبانی سروده بالا را بیابید و بنویسید</p> <p>ب) شعر بالا از « محمد تقی بهار » است. « سطح فکری » آن را بررسی کنید. (دو مورد)</p> <p>ج) آرایه شاخص بیت سوم چیست ؟ در مورد آن توضیح دهید .</p>	23
1	<p>با توجه به متن « باری چه درد سر بدهم ؟ آن قدر گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت . حالا که می بیند آن روی کار بالاست ، دست و پایش را گم کرده ، تمام آن حرف ها یادش رفته. تا یک فرآش قرمز پوش می بینید ، دلش می تپد ، تا به یک ژاندارم چشمش می افتد ، رنگش می پرد ، همی می گوید : « امان از همنشین بد » .</p> <p>« چرند و پرند دهخدا »</p> <p>الف) دو مورد از « ویژگی های زبانی » نثر دوره بیداری را بنویسید .</p> <p>ب) دو مورد از « ویژگی های فکری » متن بالا را بنویسید .</p>	24
	<p>موفق و سربلند باشید .</p> <p>www.my-dars.ir</p>	

نام خانوادگی:		نام و نام خانوادگی دبیر:		تجدید نظر		نام و نام خانوادگی دبیر:	
نام پدر:		تاریخ وامضاء:		تاریخ وامضاء:		تاریخ وامضاء:	
شماره دانش آموزی:		نمره به حروف:		نمره به حروف:		نمره به حروف:	
نام درس:		نمره به عدد:		نمره به عدد:		نمره به عدد:	
بسمه تعالی							
پایه: دوازدهم رشته: انسانی		نام و نام خانوادگی دبیر:		تجدید نظر		نام و نام خانوادگی دبیر:	
تاریخ امتحان: 10/15		تاریخ وامضاء:		تاریخ وامضاء:		تاریخ وامضاء:	
ساعت شروع: 10 صبح		نمره به حروف:		نمره به حروف:		نمره به حروف:	
مدت امتحان: 90 دقیقه		نمره به عدد:		نمره به عدد:		نمره به عدد:	
مدرس: سرای دانش نو		نمره به عدد:		نمره به عدد:		نمره به عدد:	
		نمره به حروف:		نمره به حروف:		نمره به حروف:	
(مهر آموزشگاه)							
ردیف	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره به عدد:	تجدید نظر	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره به عدد:	تاریخ وامضاء:	نمره به حروف:
1	الف (تاریخ ادبیات و سبک شناسی 4 نمره						
	واژه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید .						
1	الف (اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت ؟ میرزا آقا تبریزی						
	ب (اولین رمان اجتماعی را ، « مرتضی مشفق کاشانی » در سال 1301 با نام (تهران مخفوف) منتشر کرد .						
2	بیت زیر سرآغاز سروده کدام شاعر دوره بیداری است ؟						
0/5	« آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم از برای آزادی »						
	ج (قرخی یزدی						
3	توضیح زیر کدامیک از شخصیت های ادبی دوره بیداری را معرفی می کند ؟						
0/5	« از معروف ترین نویسندگان و سیاست مداران این دوره است ، قبل از او سبک نویسندگان فارسی با تکلف و تصنع همراه بود . او با تغییر سبک نگارش ، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب المثل های لطیف ، به سبک گلستان سعدی نوشت . »						
	ج (قائم مقام فراهانی						
4	با نوشتن واژه های ، جاهای خالی را کامل کنید.						
0/5	الف (مهم ترین اثر « میرزاده عشقی » نمایشنامه منظوم ..... است . (ذکر نام اثر) ایده آل یا سه تابلوی مریم						
	ب (شعر « ای قلم » نمونه ای از اشعار انتقادی ..... است . (ذکر نام نویسنده) سید اشرفالدین گیلانی یا نسیم شمال						

1	<p>نمونه های زیر ، به صورتی که بین دو کمانک تقطیع شده اند ، با کدام نوع اختیار شاعری مطابقت دارد ؟ توضیح دهید .</p> <p>الف (نیاز من (U-U-) : کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند « ی » در هجای اول ، زبانی</p> <p>ب (تو گفتی (---) : بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه— در هجای اول ، زبانی</p>	11
0/25	<p>کدام یک از کلمات « تک هجایی » زیر ممکن است در صورت اضافه شدن به کلمه دیگری « کوتاه » شود؟</p> <p>ب) سو</p>	12
1	<p>واژه « دلآرام » را یک بار بدون حذف همزه و یک بار با حذف همزه ، تقطیع هجایی کنید .</p> <p>بدون حذف همزه : دل آ رام با حذف همزه : دِ لا رام</p>	13
1/5	<p>ج (زیبایی شناسی 6 نمره</p> <p>آرایه های « مراعات نظیر ، تلمیح و تضمین » را در بیت های زیر مشخص کنید:</p> <p>الف) به تمنای تو در آتش محنت چو خلیل گویا در چمن و لاله و ریحان بودم</p> <p>ب) درویش بی معرفت نیارآمد تا فقرش به کفر انجامد ؛ « كَادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونَ كُفْرًا »</p> <p>ج) شعاع درد مرا ضرب در عذاب کنید مگر مساحت رنج مرا حساب کنید</p> <p>الف) تلمیح به داستان حضرت ابراهیم و به آتش افکندن او</p> <p>ب) تضمین : عین حدیث آمده است</p> <p>ج) مراعات نظیر « شعاع ، ضرب ، مساحت ، حساب »</p>	14
0/5	<p>در کدام گزینه « دانسته تاریخی » در آرایه « تلمیح » متفاوت است ؟</p> <p>الف) یوسف به این رها شدن از چاه دل مبند این بار می برند که زندانی ات کنند</p> <p>ب) ای پریشان گوی مسکین پرده دیگر کن پور داستان جان ز چاه نابردار در نخواهد برد</p> <p>ج) عزیز مصر به رگم برادران غیور ز قعر چاه بر آمد به اوج ماه رسید</p> <p>بیت ب) این بیت در باره رستم است اما دوبیت دیگر در باره حضرت یوسف .</p>	15
0/5	<p>دو شبکه « مراعات نظیر » را در بیت زیر مشخص کنید.</p> <p>« بسی تیر و دی ماه و اردیبهشت برآید که ما خاک باشیم و خشت » / تیر ، دی ماه ، اردیبهشت / خاک ، خشت</p>	16

0/5	<p>در بیت زیر ، آرایه « تضمین » را مشخص کنید ؛ حافظ از شعر کدام شاعر تضمین کرده است؟</p> <p>«خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی»</p> <p>«بوی جوی مولیان آید همی » مصراعی از شعر رودکی را تضمین کرده است .</p>	17
0/5	<p>برای هر یک از ابیات زیر، آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید .</p> <p>الف) چون جواب احمق آمد خامشی این درازی در سخن چون می کشی (تلمیح - حسن تعلیل) / تلمیح</p> <p>ب) من مسلمانم / قبله ام یک گل سرخ / جانمازم چشمه، مهرم نور / دشت سجاده من (متناقض نما - مراعات نظیر) / مراعات نظیر</p>	18
1	<p>در بیت « اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت / کشیدم ، از تو کشیدم ، شنیدم ، از تو شنیدم »</p> <p>الف) « لف دوم » و « نشر اول » را نشان دهید.</p> <p>ب) نوع « لف و نشر » را بنویسید.</p> <p>الف) ندامت ؛ کشیدم ب) نامرتب یا مشوش « ملامت » لف « 1 ندامت » لف « 2 کشیدم » نشر « 1 شنیدم » نشر « 2</p>	19
1	<p>در کدام یک از بیت های زیر ، آرایه « متناقض نما » دیده می شود ؟ دلیل تشخیص خود را بنویسید.</p> <p>الف) ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی</p> <p>ب) شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گل نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد</p> <p>الف ؛ باد خاموش کننده چراغ است اما در اینجا از باد مدد می خواهد که چراغ را روشن کند.</p>	20
0/5	<p>هر یک از آرایه های « تضاد و متناقض نما » برای کدامیک از نمونه های زیر مناسب است؟</p> <p>الف) سخن در میان دو دشمن چنان گوی که اگر دوست گردند، شرم زده نباشی. / تضاد</p> <p>ب) ما در عصر احتمال به سر میبریم / در عصر شک و شاید / در عصر قاطعیت تردید / عصر جدید / عصری که هیچ اصلی / جز اصل احتمال، یقینی نیست. / متناقض نما</p>	21

1	<p>(د) نقد و تحلیل نظم و نثر 4 نمره</p> <p>دو ویژگی سطح « فکری » ابیات زیر را بنویسید.</p> <p>« از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند / شو بار سفر بند که یاران همه رفتند یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران / تنها به قفس ماند و هزاران همه رفتند</p> <p>آزادی خواهی ، مبارزه با ظلم و استبداد در شعر آشکار است . شاعر در رثای یاران مبارزش که در راه آزادی وطن به شهادت رسیده اند ، مرثیه سرایی می کند . توجه به مردم هم در شعرا او مشهود است.</p>	22
	<p>با توجه به شعر زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید :</p> <p>چون گشته زمین ز جور گردون / سرد وسه و خموش و آوند بنواخت ز خشم بر فلک مشت / آن مشت تویی تو ای دماوند تا درد و ورم فرو نشیند / کافور بر آن ضماد کردند شو منفجر ای دل زمانه / وان آتش خود نهفته میسند</p> <p>الف) دو مورد از ویژگی زبانی سروده بالا را بیابید و بنویسید ب) شعر بالا از « محمد تقی بهار » است. « سطح فکری » آن را بررسی کنید. (دو مورد) ج) آرایه شاخص بیت سوم چیست ؟ در مورد آن توضیح دهید .</p> <p>الف) در بیت ها ، جمله ها به شکل مرکب است ، بین واژه ها روابط معنایی تناسب : سرد و سیاه و خاموش ؛ منفجر و آتش ؛ درد و ورم و ضماد / تکرار : مشت و تو / آوردن واژه های کهنه ضماد و آوند / ساده بودن زبان شعر ، ساختمان بیشتر واژه ها ساده است . / بیشتر واژه ها فارسی اند به جز یکی دو مورد عربی . / به کار بردن فعل پیشوندی فرو نشیند . / به کاربرد بنواخت به جای زد .</p>	23
	<p>با توجه به متن « باری چه درد سر بدهم ؟ آن قدر گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت . حالا که می بیند آن روی کار بالاست ، دست و پایش را گم کرده ، تمام آن حرف ها یادش رفته . تا یک فرآش قرمز پوش می بینید ، دلش می تپد ، تا به یک ژاندارم چشمش می افتد ، رنگش می پرد ، همی می گوید : « امان از همنشین بد » .</p> <p>« چرند و پرند دهخدا »</p> <p>الف) دو مورد از « ویژگی های زبانی » نثر دوره بیداری را بنویسید . ب) دو مورد از « ویژگی های فکری » متن بالا را بنویسید .</p>	24

الف) زبانی: زبان نثر ساده و قابل فهم است - جمله ها کوتاه - در ساختار و ترکیب دستوری کلام، جمله ها درست تر و با طبیعت زبان هم آهنگ ترمی شود - بهره گرفتن از واژه های غربی مانند: ژاندارم - کاهش عبارت های وصفی دور و دراز اصطلاحات عامیانه و ترکیبات کنایی مردمی نزدیک به زبان کوچه و بازار در نثر به کار رفته است.

ب) فکری: دهخدا با هوشیاری با زبان طنز و تمسخر به جنگ با مفاسد اجتماعی زمان خود می رود و از تجددخواهی، نوگرایی، آزادی طلبی با هدف تأثیرپذیری بر عامه مردم سخن می گوید. اثرش نوعی نقد اجتماعی و طنز سیاسی به شمار می رود.

موفق و سربلند باشید.

مای دارس
گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir